

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๔ และระดับนานาชาติครั้งที่ ๓ “รุ่งอรุณแห่งสันติภาพ”

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของจังหวัด โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยยา

Development Of Learning Achievement On The Physical Characteristics
Of The Province By Using The Storyline Learning Of Grade 4 Students
At Ban Huay Ya School

ศรีวิไล เอื้ออังกอร์พงษ์*

Sriwilai Aueaoangkornphog

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus

Author E-Mail: sriwilai_aueaoangkornphog@gmail.com*

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อสร้างและทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยยาตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยยาก่อนเรียน และหลังเรียน 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยยา โดยการเลือกแบบเจาะจง (Specific sample group) รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental research) ด้วยวิธีการใช้กลุ่มทดลองกลุ่มเดียว เพื่อวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One group Pretest - Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบก่อน และหลังเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และสถิติทดสอบค่า t-test แบบ Dependent Sample ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยยา มีประสิทธิภาพ 82.50/88.75 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของจังหวัด โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยยา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: 1. การสอนแบบวิธีสตอรี่ไลน์; 2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้; 3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

This research aimed to 1) develop and evaluate the effectiveness of a set of learning activities for Grade 4 students at Ban Huai Ya School based on the 75/75 efficiency criterion, 2) compare the learning achievement of Grade 4 students on the topic “Physical Characteristics of the Province” before and after learning through the Storyline Approach, and 3) study the opinions of Grade 4 students toward the learning management using the Storyline Approach. The sample group consisted of Grade 4 students at Ban Huai Ya School, selected through purposive sampling. The research employed a quasi-experimental design using a one-group pretest-posttest design. The research instruments included lesson plans, pre-test and post-test, and a student opinion questionnaire. Data were analyzed using basic statistics, including mean, standard deviation, percentage, and the dependent sample t-test. The results of the study revealed that (1) the efficiency of the learning activity set for Grade 4 students at Ban Huai Ya School was 82.50/88.75, which was higher than the specified standard criterion of 75/75; (2) the learning achievement of Grade 4 students on the topic “Physical Characteristics of the Province” through the Storyline Approach after learning was significantly higher than before learning at the .05 level; and (3) the students’ opinions toward learning management using the Storyline Approach were at the highest level.

Keywords: 1. Storyline Approach; 2. Learning Activity Package; 3. Learning Achievement

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมีความสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดแนวทาง และกรอบการจัดการศึกษาของประเทศไทย โดยเฉพาะในด้านการจัดระเบียบการดำเนินงานของบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษามีทิศทางที่เป็นเอกภาพ และสอดคล้องกับเป้าหมายของชาติ พระราชบัญญัติดังกล่าวได้ให้ความสำคัญต่อระบบการศึกษาในฐานะกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และสามารถเสริมสร้างสมรรถนะของคนไทยให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ในศตวรรษที่ 21 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 1 บททั่วไป ว่าด้วยความมุ่งหมายและหลักการของการศึกษา รวมถึงหมวดที่ 6 การจัดการศึกษา ได้ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) แนวทางดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงเป้าหมายของการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยผู้สอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ผ่านการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการองค์ความรู้ข้ามสาขา (Multidisciplinary) และส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด วิเคราะห์ ลงมือปฏิบัติ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) นอกจากนี้ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาเยาวชนของชาติให้ก้าวทัน

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๔ และระดับนานาชาติครั้งที่ ๓ “รุ่งอรุณแห่งสันติภาพ”

ต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

อย่างไรก็ตามจากการสำรวจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ปีการศึกษา 2568 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 77.38 ซึ่งยังต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด (โรงเรียนบ้านห้วยยา, 2568) ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันยังไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยเฉพาะการสอนที่ยังคงเน้นการบรรยายตามตำราการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนขาดความสนใจไม่กล้าแสดงออก และรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียนรู้ (แว่นแก้ว พันภัย, 2549) จากการศึกษาพบว่า การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนเนื่องมาจากการสอนของอาจารย์ส่วนใหญ่เท่านั้นมาใช้วิธีสอนแบบบรรยาย และสอนให้ท่องจำเพื่อนำมาทดสอบ จึงทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายไม่สนใจในบทเรียนที่กำลังเรียนอยู่บางที่ผู้เรียนคุยกันในห้องเรียนจนเป็นที่รำคาญ หรือรบกวนผู้เรียนคนอื่น ๆ และในขณะเดียวกันวิธีสอนของอาจารย์ยังขาดกิจกรรมในการเสริมบทเรียนให้ได้รับความรู้เพิ่มเติม สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนไม่สนใจไม่ตั้งใจ และไม่เห็นคุณค่าของวิชาสังคมศึกษาเพียงแต่สอบให้ผ่าน เท่านั้นแล้วก็ลืมไปหมดสิ้นจากที่ได้เรียนมาในชั้นเรียน เมื่อเป็นดังนี้วิชาสังคมศึกษาจึงไม่สามารถทำให้เกิดทัศนคติที่ดี แก่ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของวิชานี้หรือสนใจเรียนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นวิชาสังคมศึกษาจึงคงหยุดนิ่งกับที่ ไม่ก้าวหน้า หรือพัฒนาให้ดีขึ้นเท่าที่ควรจะต้องร่วมมือร่วมใจกันทุกฝ่ายในการแก้ปัญหาดังกล่าวนี้ให้หมดไป หรือลดน้อยลงตามลำดับ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่มีบทบาทในการสร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนหากผู้สอนเลือกใช้วิธีการสอน และสื่อที่เหมาะสม ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความตั้งใจ และมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากขึ้นจากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจในการนำเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ หนึ่งในแนวทางที่ได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ คือ “การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ (Storyline Approach)” ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยผู้สอนดำเนินการสอนผ่านเรื่องราวที่เชื่อมโยงกันเป็นลำดับเหตุการณ์ โดยใช้คำถามหลัก (Key Question) เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (สมนึก ปฏิพานนท์, 2551) การจัดการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกัน ผู้เรียนได้เผชิญสถานการณ์จริง ฝึกกระบวนการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย (อุมาพร ปิ่นเนตร, 2556) นอกจากนี้ วิธีสอนแบบสตอรีไลน์ยังสร้างประโยชน์ต่อทั้งผู้เรียนและผู้สอน โดยผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นกลุ่ม และการสร้างจินตนาการ ส่วนผู้สอนสามารถปรับทัศนคติในการใช้เทคโนโลยีเพื่อออกแบบกิจกรรม และสื่อการสอนทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความเป็นมิตร และเกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ (สิริประภา สันตพัฒน์ไพร, 2567) สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพา เพียเทพ (2549) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสตอรีไลน์สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสตอรีไลน์มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนด้วยวิธีสตอรีไลน์ในระดับมาก

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๔ และระดับนานาชาติครั้งที่ ๓ “รุ่งอรุณแห่งสันติภาพ”

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น อีกทั้งยังส่งเสริมพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ ความร่วมมือ และการเรียนรู้ร่วมกันซึ่งเป็นรากฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิต อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายของการศึกษาในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างและทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยยาตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของจังหวัด โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยยาก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของจังหวัด โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยยา

1. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านห้วยยา ตำบลแจ่มหลวง อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 179 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตำบลแจ่มหลวง อำเภอกัลยาณิวัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 8 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย จำนวน 1 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (specific sample group) ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นโรงเรียนเครือข่ายและเป็นชั้นเรียนที่ได้รับอนุญาตให้วิจัยได้

2. ด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ คือ สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ ตัวชี้วัด มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิตมีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๔ และระดับนานาชาติครั้งที่ ๓ “รุ่งอรุณแห่งสันติภาพ”

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย มี 3 ชุด ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

1) การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

- 1.1) ผู้วิจัยศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อตรวจสอบมาตรฐาน และตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้ที่จะทดลองกับนักเรียน
- 1.2) วิเคราะห์ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4
- 1.3) ศึกษากำหนดการสอนที่จัดทำในหน่วยการเรียนรู้วางแผนการจัดกิจกรรมในแต่ละแผนตามกำหนดการสอน
- 1.4) กำหนดองค์ประกอบที่เป็นส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย (1) ส่วนหัวแผน ประกอบด้วยชื่อหน่วย ชื่อแผนฯ รวมทั้งมาตรฐานและตัวชี้วัด (2) สาระสำคัญ (3) จุดประสงค์การเรียนรู้ (4) สาระการเรียนรู้ (5) กระบวนการจัดการเรียนรู้ (6) สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ (7) การวัดประเมินผล (8) การบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ (การบันทึกผลหลังสอน)
- 1.5) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 1.6) เขียนแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องลักษณะทางกายภาพของจังหวัด โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
- 1.7) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (ในระดับมหาวิทยาลัย หมายถึง อาจารย์ที่ปฏิบัติงานวิจัย และในระดับสถานศึกษา หมายถึง ครูระดับชำนาญการขึ้นไป (ค.ศ1)) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง โดยใช้แบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

1.8) นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความถูกต้อง และสมบูรณ์ขึ้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพก่อนที่จะนำไปสอนกับกลุ่มตัวอย่าง

ผลการสร้างเครื่องมือทำให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนการสอนตามนวัตกรรม และแสดงให้เห็นขั้นตอนของการใช้นวัตกรรมตามที่กำหนด จำนวน 6 แผน

2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

- 2.1) ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎีการศึกษาความคิดเห็น
- 2.2) ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน เรื่อง การแสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาประสิทธิภาพ และนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3) การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย มี 3 ชุด ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

- 3.1) การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการหาค่าประสิทธิภาพจะต้องได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 ขึ้นไปจึงจะถือว่ามีประสิทธิภาพ ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ชุดนี้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 3.73 จึงสามารถนำไปใช้ทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่างได้

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๔ และระดับนานาชาติครั้งที่ ๓ “รุ่งอรุณแห่งสันติภาพ”

3.2) การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการหาประสิทธิภาพของแบบชุดกิจกรรมจะต้องได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 ขึ้นไป จึงจะถือว่ามีประสิทธิภาพ ซึ่งชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดนี้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 4.57 จึงสามารถนำไปใช้ทดลองสอบกับกลุ่มตัวอย่างได้

3.3) การหาประสิทธิภาพของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ผลการหาประสิทธิภาพ จะต้องได้ค่าเฉลี่ย 4.00 ขึ้นไป ซึ่งแบบสอบถามชุดนี้ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 จึงถือว่าเป็นเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างได้

4. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

4.1) ปรุมนิเทศนักเรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์การเตรียมตัว และการเข้าร่วมกิจกรรมตามขั้นตอนอย่างถูกต้องเหมาะสม

4.2) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนของนวัตกรรม ซึ่งสรุปกิจกรรมสำคัญของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ได้ ดังนี้ 1) ขั้นนำ 2) ขั้นสอน และ 3) ขั้นสรุป

4.3) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากคะแนนใบงาน เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 3 แหล่ง ดังนี้

5.1) เก็บคะแนนระหว่างเรียน และคะแนนหลังเรียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคน นำมาวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพกระบวนการ (E1) และค่าประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E2) โดยใช้สถิติ

5.2) เก็บคะแนนผลงานการอ่าน และเขียนคำพื้นฐานของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคน นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ 1) ค่าเฉลี่ย 2) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) ร้อยละ 4) ทดสอบค่า t

5.3) เก็บระดับความคิดเห็นจากแบบสอบถามความคิดเห็นนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ นำมาวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานเป็นร้อยละ

5.4) นำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาแปลความหมายรายชื่อ รายการและความหมายในภาพรวม การแปลผลค่าเฉลี่ยตามหลักเกณฑ์ของช่วงระดับคะแนน (class interval) (บุญชุม ศรีสะอาด, 2545) 5 ระดับ

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

6.1) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้คำนวณจากสูตร

6.2) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation)

6.3) การหาประสิทธิภาพ E1 ประสิทธิภาพของกระบวนการ

6.4) การหาประสิทธิภาพ E2 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์หลังเรียน

ผลการวิจัย

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของจังหวัด โดยใช้การจัดการเรียนแบบสตอรี่ไลน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยยา

1. การทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยยาตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 พบว่า คะแนนที่ได้จากการทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียนได้คะแนนค่าเฉลี่ย 49.25 จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.85 และมีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) เท่ากับ 82.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ และผลรวมของคะแนนสอบ

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๔ และระดับนานาชาติครั้งที่ ๓ “รุ่งอรุณแห่งสันติภาพ”

หลังเรียน 213 คะแนน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมทั้งหมด 26.63 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.51 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยยาที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนแบบสตอรี่ไลน์ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และประสิทธิภาพของแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ E2 เท่ากับ 88.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนแบบสตอรี่ไลน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยยาก่อนเรียน และหลังเรียนวิเคราะห์โดยการทดสอบค่า t (t -test) พบว่าเมื่อเปรียบเทียบค่า t ที่คำนวณได้กับค่า t ในตารางพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยยาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนแบบสตอรี่ไลน์ในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า นักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านการบูรณาการและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.46) รองลงมาคือ นักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านความรู้ความสามารถของผู้สอนมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.48) นักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.46) นักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.47) และนักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านการเตรียมเนื้อหาการสอนมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.49)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ (82.50/88.75) ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ E1/E2 ที่ควรไม่ต่ำกว่า 80/80 แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมดังกล่าวสามารถส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลักษณะของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ที่ใช้ในการวิจัยได้รับการออกแบบให้เนื้อหาครอบคลุมทั้งปีการศึกษา มีระดับความยากง่ายที่เหมาะสม และช่วยส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทั้งในระบบและนอกระบบ อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือสำหรับครูในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างยืดหยุ่น นอกจากนี้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ยังช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยบูรณาการความรู้จากองค์ประกอบต่าง ๆ ส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนได้ในระดับที่แตกต่างกันไป การเรียนรู้มีความต่อเนื่อง ไม่จำเจ ทำให้นักเรียนมีความสนใจและไม่รู้สึกเบื่อหน่าย อีกทั้งยังส่งผลดีต่อพัฒนาการด้านจิตพิสัย เช่น ความมีวินัยในตนเอง การควบคุมตนเอง และความรับผิดชอบ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสูตรรัตน์ คำราช และคณะ (2551) ที่ได้พัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยพบว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรม นักเรียนมีวินัยในตนเองในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิภาพของการใช้ชุดกิจกรรมที่ออกแบบอย่างเป็นระบบและมีเป้าหมายที่ชัดเจน ในทำนองเดียวกัน นพรัตน์ มาเขียว (2563) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้หลักธรรมทางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผลการวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ($E1/E2 =$

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๔ และระดับนานาชาติครั้งที่ ๓ “รุ่งอรุณแห่งสันติภาพ”

82.28/83.41) และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งนักเรียนยังมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.24$) โดยสรุป ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้นอกจากจะมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้วยังช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ความมีวินัยในตนเอง และส่งเสริมการเรียนรู้อย่างยั่งยืน อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษายุคใหม่

2. ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยยา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบสตอรี่ไลน์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้สตอรี่ไลน์ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ช่วยให้นักเรียนมีความสนุกสนานในการเรียนเกิดการเชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับชีวิตจริงผ่านเรื่องราว ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาลึกซึ้ง และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีผลต่อพฤติกรรมทางอารมณ์ และจิตใจ โดยนักเรียนมีสุขภาพจิตดีขึ้นมีความมั่นใจในตนเอง และมีทักษะทางสังคมเพิ่มขึ้นทั้งยังช่วยพัฒนาองค์ประกอบทางพฤติกรรม เช่น ความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวมรวมถึงความสามารถในการเผชิญกับความเครียด และการเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวันได้ดีขึ้นจัดการเรียนรู้ในรูปแบบดังกล่าวยังบูรณาการกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ซึ่งเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม ให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมทีม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และมีเป้าหมายร่วมกันในการเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมสูงขึ้น อันเป็นผลจากแรงจูงใจภายในและการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมกลุ่มผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสายสุรีย์ เทพสิงห์ และวนิดา วรรณัด (2565) ซึ่งศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์พบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.50 จาก 5.00) 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 77.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 75) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูง โดยสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ความสำคัญ และหลักการได้ในระดับดี และ 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.60) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสมนึก ปฏิพานนท์ (2542) ที่ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งแม้ผลการศึกษาพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แต่ก็แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มเชิงบวกในการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมแบบสตอรี่ไลน์ โดยสรุป การใช้การจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดวิเคราะห์ ทักษะทางสังคม และทัศนคติของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ และเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่มีประสิทธิภาพอย่างยิ่งในบริบทการศึกษาระดับประถมศึกษา

3. ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสตอรี่ไลน์ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนมีทัศนคติเชิงบวกและตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้เป็นอย่างดีการจัดการเรียนรู้โดยใช้สตอรี่ไลน์ส่งผลให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่ม มีการแบ่งปันความคิดและการแสดงออก

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๔ และระดับนานาชาติครั้งที่ ๓ “รุ่งอรุณแห่งสันติภาพ”

อย่างเท่าเทียม สมาชิกในกลุ่มมีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็น ลงมือปฏิบัติ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่าง เป็นระบบ ซึ่งลักษณะเช่นนี้ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียน ตัวอย่างเช่น นักเรียนที่มีความสามารถ สูงสามารถช่วยเหลือเพื่อนที่มีผลการเรียนต่ำกว่า ในขณะที่นักเรียนที่ได้รับการช่วยเหลือจะเกิดความรู้สึก ขอบคุนและมีกำลังใจในการเรียน ส่งผลให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาทั้งด้านวิชาการและ ด้านอารมณ์สังคม นอกจากนี้กระบวนการระดมความคิด วิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน และการตัดสินใจเลือกคำตอบ ที่เหมาะสมที่สุดภายในกลุ่ม ยังช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการทำงานร่วมกันอย่างเป็น ระบบ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุมพร ปิ่นนตร (2556) ซึ่งศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอน แบบสตอรี่ไลน์ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.74) โดยเรียงลำดับ ด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.15$), ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.13$) และด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.97$) นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อริย์ รัช น่วมณี (2560) 1) คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ วิชา ประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.93 2) นักเรียนที่เรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ เรียนด้วยการเรียนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ สตอรี่ไลน์โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 4) ค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ ไลน์โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ มีค่าเท่ากับร้อยละ 61.11 5) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.24 โดยสรุป ความ คิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์สะท้อนถึงความพึงพอใจ ความมีส่วนร่วม และ บรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาทั้งด้านความรู้ทักษะ และเจตคติ ซึ่งเป็นแนวทางที่ส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างมีความหมายและยั่งยืนในระดับประถมศึกษา

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๔ และระดับนานาชาติครั้งที่ ๓ “รุ่งอรุณแห่งสันติภาพ”

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 22-24 ได้กล่าวถึงแนวการจัดการศึกษาที่ยึดหลัก “ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด” ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมให้มากที่สุด เพื่อที่จะพัฒนาตามศักยภาพ Storyline จัดว่าเป็นรูปแบบของกิจกรรมที่มีลักษณะเด่นในการบูรณาการหลักสูตร องค์ความรู้และทักษะการเรียนรู้ โดยอาศัยเส้นทางเดินเรื่องที่ผู้สอนได้วางโครงไว้คร่าว ๆ แบ่งเป็นตอน ๆ (Episode) ผู้เรียนเป็นผู้เติมเต็มรายละเอียดตามจินตนาการ การวางแผน และตัดสินใจของผู้เรียนเอง ที่เกิดจากกิจกรรมย่อยในแต่ละช่วงของ Storyline

ดังนั้น ทักษะการจัดการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ เป็นวิธีที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จะมีการผูกเรื่องแต่ละตอนให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเรียงลำดับเหตุการณ์ หรือที่เรียกว่า กำหนดเส้นทางเดินเรื่อง โดยใช้คำถามหลักเป็นตัวนำ สู่การให้ผู้เรียนทำกิจกรรมอย่างหลากหลาย เพื่อสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนตามสภาพจริง ที่มีการบูรณาการระหว่างวิชา เพื่อเป้าหมายพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งตัว

ลักษณะเด่นของวิธีสอน

1. กำหนดเส้นทางเดินเรื่อง (Storyline) และจัดเรียงเป็นตอนๆ (Episode) ด้วยการใช้คำถามหลัก เป็นตัวกำหนดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้
2. เน้นการใช้กิจกรรมให้สอดคล้องกับคำถามหลัก และเนื้อหาการผูกเรื่อง ซึ่งมีดังนี้
 - 1) ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด
 - 2) ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน
 - 3) ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยเน้นกระบวนการควบคู่กับความรู้
 - 4) เน้นการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
3. เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉง เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย สามารถพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านสติปัญญาด้านอารมณ์เจตคติ และด้านทักษะปฏิบัติ เป็นวิธีสอนที่ให้อำนาจแก่ ผู้เรียน คือ ให้ออกาสสร้างความรู้หรือปรับแต่งโครงสร้างความรู้ด้วย ตนเองอย่างเป็นอิสระ และแสดงถึงกระบวนการในการได้มาซึ่งความรู้นั้นๆ รับผิดชอบต่อ ความรู้ที่สร้างขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต
4. เป็นการเรียนตามสภาพจริง มีการบูรณาการระหว่างวิชา
5. มีเหตุการณ์เกิดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้แก้ไขปัญหาและเรียนรู้
6. แต่ละเรื่อง หรือแต่ละเหตุการณ์ที่กำหนด ต้องมีการระบุสิ่งต่อไปนี้ หรือมีองค์ประกอบต่อไปนี้
 - 1) กำหนดฉาก โดยระบุสถานที่และเวลาโดยเฉพาะ
 - 2) ตัวละคร อาจเป็นคนหรือเป็นสัตว์
 - 3) วิธีการดำเนินชีวิตเพื่อใช้ศึกษา
 - 4) ปัญหาที่รอการแก้ไข

สรุปการนำรูปแบบการจัดกิจกรรมสตอรีไลน์ไปใช้ในการเรียนการสอน ผู้เรียนทุกระดับในบริบทของระบบการศึกษาไทย ต้องขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้สอนที่จะออกแบบการเรียนรู้ การแสดงบทบาทตามแนวคิดที่ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ รวมถึงความมุ่งมั่นอุทิศตนที่จะพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนให้มีประสิทธิภาพ

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๔ และระดับนานาชาติครั้งที่ ๓ “รุ่งอรุณแห่งสันติภาพ”

โดยแสวงหานวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ ในขณะเดียวกันก็ต้องมีความเชื่อว่า ผู้เรียนชอบที่จะเรียนรู้ด้วยความสุข จากการลงมือปฏิบัติจริง การคิดจินตนาการซึ่งจะตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ได้กล่าวไว้ในเบื้องต้น รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพของตน ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ จึงน่าจะเป็นทางเลือกหนึ่งในนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21. สำนักงานกระทรวงศึกษาธิการ.
- นพรัตน์ มาเขียว. (2563). การศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วารสารอักษราพิบูล. 1(2), 73-88.
- พิมพ์ เพียเทพ. (2549). ผลของการใช้วิธีสตอรี่ไลน์ในวิชาสังคมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนด้วยวิธีสตอรี่ไลน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยแห่งชาติดงเค. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แวนแก้ว พันภัย. (2549). การศึกษาความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนเรื่องเศรษฐศาสตร์ในครอบครัวโดยการสอนแบบสตอรี่ไลน์กับการสอนแบบสถานการณ์จำลอง. ปรียญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมนึก ปฏิพานนท์. (2542). ผลการเรียนการสอนด้วยวิธีสตอรี่ไลน์ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายสุนีย์ เทพสิงห์ และ วณิดา ฝาระนัด. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์. วารสารครุศาสตร์. 7(2), 19-38
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- สิริประภา สันตพัฒน์ไพโร. (2567). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบวิธีสตอรี่ไลน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแม่อมก. รายงานวิจัยกึ่งทดลอง. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา.
- สุดาร์ตน์ คำราช และคณะ. (2551). การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปรียญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อริย์ธัช ฉ่ำมณี. (2560). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปรียญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- อุมาพร ปิ่นเนตร. (2556). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง หลักธรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาด้วยวิธีสอนแบบสตอรี่ไลน์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปรียญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.